

1. Związek Powiatów Polskich przygotował zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 8 lutego 2012 roku (sprawa o sygn. II C 616/11) odrzucające pozew zbiorowy przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie karty pojazdu.

Aktualnie oczekujemy na rozstrzygnięcie zażalenia.

Jak wynika z uzasadnienia do w/w postanowienia, podstawową przesłanką odrzucenia pozwu, jaką kierował się Sąd I instancji, był brak przesłanki jednorodności dochodzonego roszczenia (przesłanka ta musi być spełniona w postępowaniu grupowym).

Sąd wskazał, że na ewentualne roszczenia wobec Skarbu Państwa składają się osobne elementy zależne od rozstrzygnięć jakie zapadały w sprawach między poszczególnymi powiatami a osobami, które uiściły opłaty za karty pojazdu (pełna wartość należności z tytułu opłaty za wydanie karty pojazdu – 500 zł, różnica między stawką za wydanie karty pojazdu, a za wydanie jej wtórnika – 425 zł, koszty sądowe, odsetki). Owe zróżnicowanie – zdaniem Sądu - wskazuje na nie spełnienie przesłanki jednorodności. Innymi słowy – Sąd uznał, że choć pozew dotyczył wyłącznie ustalenia faktu odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa wypływającej z wydania przez Ministra Infrastruktury jednego aktu normatywnego bez przesądzania konkretnej wysokości roszczeń poszczególnych powiatów, to roszczenia nie mogą być rozpatrywane w postępowaniu grupowym ze względu na występowanie w przypadku poszczególnych powiatów różnych składników roszczeń wobec Skarbu Państwa.

We wniesionym przez Powiat Ostrzeszowski zażaleniu (występuje w imieniu powiatów biorących udział w pozwie zbiorowym) zostało wskazane, że stanowisko Sądu pozostaje w sprzeczności z wcześniejszym orzecznictwem. Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2011 roku, sygn.. I Acz 1235/11 wskazał, że brak możliwości standaryzacji roszczenia nie zamyka poszkodowanym możliwości dochodzenia roszczeń w postępowaniu grupowym, skoro zachowaną mają możliwość głoszenia żądania o ustalenie odpowiedzialności cywilnej pozwanych.

Co więcej – przyjęty sposób dochodzenia roszczeń jest zgodny z intencją ustawodawcy, który w uzasadnieniu ustawy wyraźnie wskazał, że roszczenie powoda w sprawach o roszczenia pieniężne może zmierzać do wydania przez sąd wyroku ograniczającego się do ustalenia odpowiedzialności pozwanego, bez orzekania o jego wysokości. Taka sytuacja może zaistnieć, jeżeli okoliczności dotyczące poszczególnych członków grupy są na tyle zróżnicowane, że nie jest możliwe ujednoclenie wysokości roszczeń poszczególnych osób. Po wydaniu przez sąd wyroku ustalającego odpowiedzialność pozwanego, każdy z członków grupy może w indywidualnym procesie dochodzić przysługującego mu roszczenia, a wyrok wydany w postępowaniu grupowym pełni w procesie indywidualnym rolę prejudykatu. Taka właśnie sytuacja występuje w przedmiotowej sprawie.

Uwzględniając liczbę spraw wpływających do Sądu Apelacyjnego w Warszawie można przyjąć, że rozstrzygnięcie nastąpi nie wcześniej niż jesienią bieżącego roku.

2. W ostatnim czasie pojawiła się linia orzecznicza oddalająca roszczenia cywilnoprawne dotyczące karty pojazdu z powołaniem się na niewłaściwość drogi sądowej w związku z nową kwalifikacją opłat z tytułu wydania karty pojazdu w świetle nowej ustawy o finansach publicznych. Linia ta jest już nieaktualna.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy zadał Sądowi Najwyższemu pytanie prawne treści: „Czy wejście w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.

1240), która w art. 60 pkt 7, jako środki publiczne stanowiące niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publiczno-prawnym wymienia: "dochody pobierane przez państwowe i samorządowe jednostki budżetowe na podstawie innych ustaw", a w art. 67 do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą przewiduje stosowanie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) i odpowiednio przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), spowodowało niedopuszczalność drogi sądowej w sprawach o zwrot nienależnie pobranych opłat za karty pojazdu na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310)?".

W podjętej w związku z tym pytaniem w dniu 6 czerwca 2012 roku uchwale (sygn. III CZP 24/12)

Sąd Najwyższy uznał, że dopuszczalna jest droga sądowa w sprawach o zwrot nienależnych opłat za wydanie karty pojazdu, pobranych na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310) przed wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Motywy Sądu będzie można przeanalizować po publikacji uzasadnienia.

3. Najprawdopodobniej nie będzie potrzeby zwracania opłat z tytułu wydania karty pojazdu podmiotom innym niż te, które opłatę samodzielnie uiściły.

Przypuszczenie to jest oparte na doniesieniach medialnych odnośnie ogłoszonych przez Sąd Najwyższy ustnych motywów podjęcia wzmiankowanej wcześniej uchwały z 6 czerwca b.r. Jak w ślad za PAP wskazał serwis samorzad.lex.pl Sąd Najwyższy podkreślił, że „chodzi tu o świadczenia publicznoprawne, które nie wynikają z umów, ale z przepisów prawa i są wnoszone na rzecz samorządów. Skoro są to świadczenia publiczne, to nie mogą one podlegać cesji - uznał SN. Sprawę o zwrot opłaty może więc wytoczyć tylko osoba, która wniosła opłatę – powiedział sędzia Wojciech Katner na zakończenie rozprawy."

Szczegóły rozumowania Sądu będzie można poznać po opublikowaniu uzasadnienia.